U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **I. K.**, zastoupeného opatrovníkem: Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2016, č. j. OAM-84/LE-LE05-LE05-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 3. 2018, č. j. 75 Az 44/2016-32,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna ustanoveného opatrovníka Mgr. Martiny Šamlotové **se určuje** částkou 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 10. 2016 neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V žádosti o mezinárodní ochranu a v rámci pohovoru žalobce uváděl, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť na Ukrajině je válka a má nastoupit do armády.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobou, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl. Soud zrekapituloval obsah správního spisu a podklady, ze kterých žalovaný vycházel, a zjištěný skutkový stav shledal dostatečným. K odmítání vojenské služby odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49 a uvedl, že odmítání vojenské služby samo o sobě odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu nezakládá, a

to ani v případě, že by její výkon byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. O azylově relevantní důvod by se mohlo jednat např. v případě vymezeném v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, č. j. 6 A 509/94-27, kdy by se žalobce musel: *„podílet se na bojových akcích, z hlediska přirozenoprávního mezinárodním společenstvím obecně odmítaných (jako např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu, vraždění zajatců ap.) a nikoli z pouhé averze k vojenské službě nebo ze strachu o život.*" Nic takového však v dané věci z dostupných zpráv nevyplynulo.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením věci žalovaným. Stěžovatel nemá obavy z povolání k výkonu branné povinnosti, ale ze svého zapojení do válečné obrany Ukrajiny. Ozbrojený konflikt na Ukrajině nadále graduje a z ukrajinských médií je navíc zřejmé, že Minské dohody jsou neustále porušovány. Bezpečnostní situace na Ukrajině je nedostatečně zmapovaná, a ačkoliv je ohnisko bojů především ve východní části Ukrajiny, týká se tento konflikt celého území, a to nejen z bezpečnostního, ale i z ekonomického hlediska. Pokud by se stěžovatel musel vrátit na Ukrajinu, byl by odeslán do války a existovalo by reálné riziko újmy na jeho zdraví a životě. O tom, že jsou do války povoláváni i absolventi základní vojenského výcviku svědčí dle mínění stěžovatele i rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, která řeší případy obdobné jako je jeho případ – např. usnesení č. j. 10 Azs 238/2016-33, č. j. 6 Azs 12/2018-34, č. j. 7 Azs 34/2017-26, či č. j. 6 Azs 290/2017-23.

[5] Instituce, od kterých správní orgán získal informace o zemi jeho původu, mají současnou situaci na Ukrajině nedostatečně zmapovanou. Situace je horší, než tyto instituce uvádějí ve svých zprávách. Mezi ukrajinskými státními příslušníky je všeobecně známo riziko, že absolventi základního vojenského výcviku mohou být povoláni do bojů. Způsob mobilizace je dle stěžovatele netransparentní a pro okolní svět nezjistitelný. Informace o mobilizaci se nezveřejňují, stěžovatel neví, jak má tyto skutečnosti prokázat, a jsou obtížně dosažitelné i pro organizace uváděné žalovaným.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s názorem vyjádřeným v rozsudku krajského soudu. Odkazuje proto na své vyjádření k žalobě ze dne 31. 10. 2016. K námitkám týkajícím se povolání k výkonu vojenské služby odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, kterou respektoval jak sám žalovaný, tak krajský soud.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná. Jelikož se jedná o věc mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou.

[8] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[9] K bezpečnostní situaci na Ukrajině existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17 či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015-69, potvrzované i aktuální judikaturou např. usnesení ze dne 31. 10. 2018, č. j. 5 Azs 45/2018-31 či rozsudek ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 Azs 402/2017-48). V usnesení č. j. 7 Azs 265/2014-17 Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“ Ivanofranskovská oblast, ze které stěžovatel pochází, se nachází na samém západě Ukrajiny a není boji na východě země zasažena.

[10] K nutnosti zapojení stěžovatele do bojových akcí v případě návratu na Ukrajinu jakožto azylově relevantnímu důvodu se Nejvyšší správní soud v minulosti již také vyjádřil, a to například v usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016-34: *„Je třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne.*“ Citovaná zpráva byla podkladem pro vydání rozhodnutí a je založena ve správním spise. Z úřední činnosti je Nejvyššímu správnímu soudu známo, že tyto informace jsou potvrzovány i aktualizovanou informací Ministerstva vnitra z 24. 11. 2016, která navíc uvádí, že na základě výnosů prezidenta republiky proběhla demobilizace a že na východoukrajinské frontě již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.

[11] Krajský soud s odkazem na judikaturu vysvětlil, že případná povinnost zapojení stěžovatele do bojových akcí prostřednictvím mobilizace nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování. Namítá-li stěžovatel obecně, že způsob mobilizace na Ukrajině je netransparentní, není možné jej prokázat a zprávy, ze kterých vycházel žalovaný, jsou v tomto smyslu nedostatečné, jedná se vzhledem k výše uvedenému závěru o azylově nerelevantní námitky. Nadto stěžovatel tato tvrzení neuvedl ani v řízení před správním

orgánem, ani v žalobě proti jeho rozhodnutí. V kasační stížnosti jsou proto tyto námitky nepřípustné.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[15] Nejvyšší správní soud žalobci usnesením ze dne 31. 1. 2019, č. j. 1 Azs 103/2018-38, ustanovil opatrovníkem Mgr. Martinu Šamlotovou, advokátku. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 140 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve spojení s § 64 a 120 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud přiznal opatrovníkovi odměnu za dva úkony právní služby, spočívající v převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], ve výši 2 x 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanoveného opatrovníka činí částku ve výši 6.800 Kč, jež mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu